

ÎNCHEIERE

17 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Vasile Trofim

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Zoiei Bajenova împotriva lui Vasile Trofim cu privire la declararea nulității testamentului

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de Vasile Trofim și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 13 noiembrie 2012, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 24 iunie 2011, Zoia Bajenova a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Trofim cu privire la declararea nulității testamentului.

În motivarea acțiunii a indicat că în luna iunie a anului 2011 pârâtul a prezentat notarului public Valentina Popovici testamentul din 08 octombrie 2010, înregistrat sub nr. 9715, prin care tatăl acesteia Mihail Leca, decedat la 26 decembrie 2010, îi testează pârâtului toată averea sa, inclusiv cota-parte a casei de locuit din mun. Chișinău, str. Ștefan Holban 5.

Consideră că testamentul nominalizat urmează a fi declarat nul din motiv că la momentul testării cotei-părți ideale, tatăl său Mihail Leca era incapabil de a semna careva acte, nu-și dădea seama de acțiunile sale, deoarece începând cu anul 2000, acesta avea probleme de sănătate, nu vedea bine și nici nu putea scrie.

Invocă că pârâtul fiind preot a acționat din punct de vedere psihologic negativ asupra acțiunilor defunctului. Faptul existenței cărorva probleme de sănătate, cât influența pârâtului se confirmă și prin acțiunile concludente ale defunctului Mihail Leca, care anterior a întocmit acte juridice cu caracter unilateral, și anume, a revocat testamentul nr. 5367 din 29 octombrie 2009, întocmit de testator pe numele lui Vasile Trofim, însă mai târziu a întocmit un testament nou.

Solicită declararea nulității testamentului nr. 9715 din 08 octombrie 2010, întocmit de Mihail Leca pe numele lui Vasile Trofim.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 13 noiembrie 2012 a fost admisă acțiunea, declarat nul testamentul nr. 9715, întocmit de notarul public

Ghenadie Vacari, la 08 octombrie 2010, încasată de la Vasile Trofim în beneficiul Zoiei Bajenova taxa de stat în mărime de 100 lei și încasată de la Vasile Trofim în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 5833,18 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2013 a fost respins apelul declarat de Vasile Trofim și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 04 decembrie 2013 a fost admis recursul declarat de Vasile Trofim, casată decizia instanței de apel și restituită pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2014 a fost respins apelul declarat de Vasile Trofim și menținută hotărârea primei instanțe.

La 22 septembrie 2014 Vasile Trofim a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă. La fel, a solicitat trecerea tuturor cheltuielilor de judecată în contul intimatei Zoia Bajenova.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Consideră că afirmația intimatei precum că testatorul a avut o vedere foarte slabă și că avea deficiențe fizice de a întocmi un testament este nefondată, deoarece aceasta nicidecum nu probează lipsa de vedere a defunctului în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) CPC.

Menționează că Zoia Bajenova, în acțiune a invocat că testatorul în afară de numele recurentului și anul nașterii, n-a indicat codul personal al acestuia, seria și numărul buletinului de identitate.

Indică că conform art. 1457 Cod civil persoana în favoarea căreia este făcut testamentul, trebuie să fie determinată sau să poată fi determinată la data deschiderii moștenirii. Neindicarea codului personal al moștenitului nu duce la nulitatea testamentului. Consideră că între faptul neintroducerii în testament a datelor personale a moștenitorului și lipsei discernământului nu există o legătură cauzală.

Afirmă că trimiterea intimatei la prevederile art. 225 Cod civil este lipsită de suport probatoriu.

Atrage atenția instanței de recurs asupra aceluși fapt, că fiind citat în calitate de intervenient accesoriu, notarul public Ghenadie Vacari în fața instanței de fond a opinat, precum și a depus o referință, prin care se confirmă faptul că înainte de întocmirea și autentificarea testamentului, acesta în spiritul legii a verificat capacitatea de exercițiu a lui Mihail Leca.

Totodată remarcă că notarul este obligat, în cazul în care are careva dubii față de integritatea capacității, să refuze în întocmirea testamentului.

Menționează că conform practicii judiciare, nulitatea actului juridic aflat sub incidența art. 225 Cod civil este cauzată de starea persoanei (trauma psihică, boală, starea de ebrietate).

Susține că faptul că testatorul în momentul întocmirii testamentului avea trauma psihică, suferea de careva boli, sau era în stare de ebrietate, intimata n-a confirmat-o nici printr-o probă utilă și concludentă.

Atrage atenția instanței asupra declarațiilor divergente ale intimatei Zoia Bajenova și martorului Larisa Constantinova, care este sora acesteia, fiind și o

persoană cointereseată și influențată direct, pentru a da declarații părtinitoare în interesele intimatei și defăimătoare la adresa recurentului.

Relatează că relațiile dintre defunctul Mihail Leca și copiii săi, nu erau unele firești și tocmai normale, deși fiind la o vârstă înaintată, neavând alte surse de existență în afară de pensia mizeră, serviciile comunale erau achitate de altcineva.

Afirmă că toate cheltuielile legate de întreținerea defunctului Leca Mihail le suporta doar el, tot el îi procura hrană, haine, achita facturile pentru serviciile comunale, chiar a suportat și cheltuielile funerare, deși martorul Oleg Bajenov a declarat (f. d. 66 verso) că „mama a plătit pentru înmormântarea bunicului vreo 7000 lei”, dar în acest sens nefiind prezentate careva înscrisuri, ce ar certifica că cheltuielile legate de serviciile funerare, au fost suportate de către intimată.

În același context, face remarcare și asupra divergențelor reținute din declarațiile aceluiași martor Oleg Bajenov, considerând că acesta se contrazice în cadrul declarațiilor date în fața primei instanțe, care afirmă că bunelul său a fost impus de către Vasile Trofim să întocmească acest testament în virtutea celui fapt că-i era dator cu careva bani (5000 lei), iar în continuare afirmând că le cerea anumite sume bănești pentru a renunța la testament vehiculând cu diferite sume în creștere 5000 lei, 10000 lei, 13000 și 16000, fapt ce este absolut eronat.

Cu referire la prevederile art. 210 și 211 Cod Civil, susține că instanțele de judecată eronat au interpretat prevederile dreptului material, invocând acel fapt că ar fi fost influențată voința defunctului, care dispunea de toate facultățile mintale, deoarece careva probe care ar atesta contrariul nu au fost prezentate.

Consideră că circumstanța că defunctul, având copii și nepoți, s-a văzut nevoit să încheie un contract de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață cu o persoană străină denotă acel fapt că copiii defunctului nu i-au purtat grija în ultima perioadă a vieții, acesta fiind nevoit să accepte grija unor persoane străine.

La fel, consideră că sunt eronate și declarațiile martorului Olesea Sîrbu, care doar din spusele intimatei putea să cunoască anumite circumstanțe de fapt, deoarece ea nu putea să cunoască că el nu a avut grijă de Mihail Leca, dacă nu se afla permanent și nemijlocit în imobilul în care locuia ultimul, astfel declarațiile respective nu putea fi luate în considerație de către instanța de judecată.

Indică că martorul Olesea Sîrbu invocă acel fapt că el i-ar fi furat documentele defunctului, mai mult decât atât, după cum se pretinde pe marginea acestui incident fiind sesizată poliția, deși atât în cadrul examinării cererii în prima instanță, cât și în instanța de apel, nu au fost prezentate careva probe în privința faptului că la organul de poliție a fost înregistrat un material pe marginea pretinsului furt de documente care a avut loc. Ultima menționează și acel fapt, precum că el împreună cu defunctul, cu alte persoane, inclusiv și cu soțul ei, consumau băuturi alcoolice. Consideră că aceste declarații au avut menirea doar de a-l discredita în fața instanței.

Susține că a făcut cunoștință cu decizia integrală a Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2014, la data de 22 iulie 2014.

Prin referința din 14 noiembrie 2014 Zoia Bajenova solicită declararea recursului depus de Vasile Trofim ca inadmisibil, deoarece recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa recurentului la 18 iulie 2014, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire nr. 3408 (f. d. 168), iar recurentul susține că a recepționat-o la 22 iulie 2014, ce se confirmă prin plicul anexat la cererea de recurs (f. d. 176).

Astfel, la caz se constată că recurentul a declarat recursul în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vasile Trofim nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Vasile Trofim asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Vasile Trofim ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Vasile Trofim se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Ion Druță